

MEGGAN WATTERSON

Odhalení
Sedm posvátných
závojí duše

ODHALENÍ

Meggan Watterson

ODHALENÍ

Sedm posvátných závojů duše

Naladte si inspirativní, duchovně orientované internetové rádio
www.hayhouseradio.com

ODHALENÍ

Meggan Watterson

Z anglického originálu *Reveal* přeložila Hana Čermáková

Odpovědný redaktor Jan Čermák

Grafická úprava a sazba Art D, www.art-d.com

Výroba CPI Moravia Books s. r. o.

Vydalo nakladatelství Synergie Publishing SE

www.synergiepublishing.com

Elektronické formáty připravil KOSMAS, www.kosmas.cz

Elektronické vydání první

Copyright © 2013 by Meggan Watterson

Translation Copyright © 2014 Synergie Publishing SE

Originally published in 2013 by Hay House Inc. USA

ISBN 978-80-7370-347-9

*Tato kniha je věnována každé ženě,
která si přeje v sobě uslyšet hlas své duše
a následovat ho.*

Obsah

<i>Vzývání</i>	9
<i>Úvod</i>	11
První závoj: ODHALENÍ příběhu vaší duše.....	21
Druhý závoj: ODHALENÍ vašeho posvátného těla	47
Třetí závoj: ODHALENÍ hlasu vaší duše	73
Čtvrtý závoj: ODHALENÍ vaší Božské hodnoty	103
Pátý závoj: ODHALENÍ vašeho vnitřního mystika ...	137
Šestý závoj: ODHALENÍ práce vaší duše	173
Sedmý závoj: ODHALENÍ duchovní komunity, k níž patříte.....	201
<i>Požehnání</i>	225
<i>Závěrečné poznámky</i>	233
<i>Poděkování</i>	241

Vzývání

*jsem lidské pohlaví, které požilo ovoce
nabídnuté hadem.*

*a ne, nejsem vinna, a ano, jsem nahá.
a ne, nestydím se.*

*a ano, já jsem ta silueta tam v dáli,
ta, kterou vždy najdete, jak tančí.*

*jsem šarlatové písmeno, jsem pálena na hranici.
mé jméno je sita a jsem nevěsta.*

mé jméno je tekla a nikdy se neprovdám.

*jsem tvarována do trojúhelníku, mám křivky jako číslice tři.
jsem jako písmeno s, jsem zvlněná, jsem oheň a chutnám
jako dávné moře.*

*já jsem ten pocit, cos měla, když ses pokusila na mě
zapomenout.*

*já jsem ta chvíle, kdy jsi potlačila sama sebe, a náhle
jsem zde – svatyně v tvém nitru, dlouho nenavštěvovaná.*

*jsem onen impulz, který tě přiměl zapálit tam svíci, ano,
jsem tak jednoduchá, ano, přicházím tak snadno.*

pro tebe se rozprostřu jako kniha nikdy nečtená.

*budu se tisknout ke tvé kůži a přihlížet, jak přivíráš oči
před mým žářem, před mou blízkostí.*

*dovolím ti, abys se mnou zacházela jako s veršem
z posvátné knihy,
veškeré své stránky ti svěřím k prozkoumání.*

*jen tobě otevřu svou nejhutnější kapitolu,
půjdu přímo na dřev, až začne vytékat skutečná šťáva.*

*a řeknu: „zde čti, milovaná cizinko, a začni sát tento nektar
na cestu duše, kterou nyní nastupuješ jako poutnice.“*

Úvod

Sestup neznamená, že najdeme světlo, ale že se vydáme do temnoty a spřátelíme se s ní. Zůstaneme-li v ní dostatečně dlouho, sama začne vydávat světlo, které nám vše odhalí.

SUE MONK KIDDOVÁ

„Víš, kdo jsi?“ zeptala se mě šamanka.

Prostor mezi námi zhoustl tichem.

„Víš, kdo jsi?“ zopakovala a sugestivně na mě upřela oči. Bylo to, jako by mi sevřela tvář do rukou. Odpovědi mi rychle vířily hlavou jako v bubnu. Nepromluvila jsem, ale po tvářích se mi proudem vyřinuly slzy.

Věděla jsem, kdo jsem, ale neměla jsem ponětí, jak to vyjádřit. Nevěděla jsem, jak navenek zviditelnit pravdu o tom, kým jsem ve svém nitru.

Za touto šamankou jsem se vypravila, protože jsem fanaticky věřila, že bude schopna otočit ve mně vypínačem a změnit mě. Věřila jsem, že v okolním světě potkám něco nebo někoho – to správné slovo, moudrou myšlenku, posvátný text, duchovního mistra – a že se to něco nebo někdo dotkne mé duše, a bude to. Prásk. Propojím se s pravdou a poznám, kdo jsem. Zase se spojím s pocitem lásky a svobody, který jsem beze slov znala jako malá holčička.

Bylo mi něco málo přes dvacet a věděla jsem, jakou cenu jsem až doposud platila za svůj život. Bála jsem se, sice ne pořád, ale dost často, že dopřávám strachu, aby ovlivňoval má rozhodnutí. Nejmarkantnějším příkladem byl můj strach z létání – z toho se vyvinula nesku-tečná fobie. Když přišlo na letadla, nebylo mi co důvěřovat. Rušila jsem lety na poslední chvíli jako nevěsta, která utíká od oltáře. Nechtěla jsem uvěřit tomu, že dopustím, aby mi strach diktoval, kam se smím a nesmím vydat, a tak jsem vždy souhlasila, že někam vyrazím, a koupila si letenku. Dokonce jsem i nastoupila na palubu. Tam jsem se však na poslední chvíli splašila a dala se na úprk, nad čímž ovšem mým rodinným příslušníkům nebo přátelům vždy poklesla brada. Pokládala jsem to tehdy za prohru. Za spoutání. Přijala jsem fakt, že se můj život musí omezit na cesty *par terre*.

Když letadlo odlétlo beze mne a strach mě pustil ze spárů, stála jsem pak vždy na letišti s otázkou, jaký *spouštěč* to zase zafungoval. Ze strachu se bez výjimky pokaždé stávalo něco, co pro mě nebylo správné. Strach mě

vykolejoval i v dalších, mnohem obyčejnějších záležitostech takřka denně. Šlo o chvíle, kdy jsem chtěla něco říci nebo udělat, ale pochybnost či nedůvěra v sebe samu ve mně daly strachu zelenou, ten vtrhl na scénu a zadusil v zárodku to, co jsem chtěla s ostatními sdílet.

Nevěděla jsem, jaké to je, cítit se ve svém těle dobře, pevně ukotvená a bez obav. Přitom jsem po takové svobodě toužila více než po čemkoliv jiném, a to nejen když se to týkalo létání a obtížných momentů obecně, ale pořád. Chtěla jsem nalézt způsob, jak se uchýlit do svého nitra bez ohledu na vnější okolnosti nebo míru zakoušeného strachu, jak zjistit, co je pro mě správné, a jak poznat, z jakého materiálu jsem uhnětená. Nalézt tam nikoli kouř nebo stíny, kterými nás klame naše ego, ale stabilnější a trvalejší zdroj.

BBC kdysi natočila rozhovor se švýcarským psychiatrem Carlem Jungem. V jeho průběhu mu položili otázku, zda věří v Boha. „Na to je těžké odpovědět,“ řekl tazateli. A pak, po výmluvné pauze řekl: „Já vím. Já nepotřebuju věřit. Já vím.“ Přesně tohle jsem chtěla. Chtěla jsem Boha důvěrně znát. Chtěla jsem osobní zkušenost s Božstvím. Chtěla jsem se potkávat s tím nejposvátnějším nejen jednou za týden, o prázdninách nebo při zvláštních příležitostech, jako jsou svatby a úmrtí. Chtěla jsem, aby Božství prostupovalo každou část mého života, každý den, každý můj nádech a výdech.

Stejně jako bylo lékařství a později psychologie odjakživa doménou mužů, také liturgii a duchovní praxi většiny světových náboženství vytvořili a kodifikovali muži.

Když mi bylo deset let, vypochoďovala jsem z našeho unitářského kostela s čerstvým zážitkem z prvního čtení bible a uvědomila si, že ženské hlasy součástí tohoto příběhu nejsou. Od té doby si stále říkám, jak by asi duchovnost vypadala, kdyby ji tvořila ženská zkušenost a perspektiva.

Chtěla jsem být duchovní bytostí takovým způsobem, který by mi umožnil být ve své duši jako doma – tak jako pobývám ve své kůži. Nedařilo se mi oddělit sexualitu od spirituality, protože se to neslučovalo s mým prožitkem. Mohla jsem toho dosáhnout jenom tak, že zase získám své tělo zpět – tím, že se odvážím být přítomna vůči všemu, co v těle pociťuji – tak, že jsem se nakonec začala propojovat s tím, co je ve mně věčné. Tělo přestalo být překážkou a stalo se svým způsobem cílem.

Většinu života jsem strávila shromažďováním příběhů o božském ženství. Ještě než jsem zakončila magisterské studium dvou oborů – teologie a religionistiky –, vydala jsem se na pouť k posvátným místům Božského ženství, která se nacházejí na různých místech v Evropě. První pouť byla ve skupině, druhou jsem už vykonala sama. Skupinová pouť mi přinesla titul magistry teologie, sólová pouť magistru religionistiky.

Pomocí legend o Božském ženství, ať u šlo o křesťanský příběh o Marii Magdaléně, katolický o Černé madoňě, hinduistický o Káli Ma nebo buddhistický o Zeleňé Taře, jsem začala vnímat, že co se týká duchovních záležitostí, nejsem zas až takový zoufalec, který nikam

nezapadá, jak jsem si o sobě myslela. Začala jsem v oněch příbězích rozpoznávat červenou nit. Běžela napříč mnoha světovými náboženstvími a vedla zvláště přes ženy – mystičky, které zvěstovaly, že cesta k nalezení Božství prochází naším nitrem. Že schopnost proměny skrze vnitřní cestu máme všichni, ať jsme muži, nebo ženy. Skutečným barometrem našeho duchovního potenciálu není naše pohlaví, ale závazek plynoucí z naší touhy chtít se setkat s Božstvím.

Při studiu náboženství a v semináři jsem narazila na starokřesťanská písmena, která nejsou v širokém povědomí věřících, jako je *Evangelium Marie Magdalské* a *Pistis Sofie*. Jde o texty, které ukazují, že Božství není mimo nás, někde nahoře nad námi, ale spíše v nás samých. Ústředními postavami těchto textů jsou ženy.

Byly to ony hlasy, které jsem jako malá holčička v bibli postrádala. Co jsem však skutečně chtěla najít, byl text, který by mi pomohl dostat se k sobě samé. Milovala jsem metafory, které popisovaly, k čemu dochází při vnitřním obratu: mystické spojení, posvátný svazek manželský, alchymické spojení protikladů. Všechno to znělo tak poutavě, tak lákavě, já jsem však neměla sebemenší představu, co to všechno ve skutečnosti znamená, nebo jak se do těch míst dostat.

To, co jsem nejvíce postrádala a toužila najít, byl nějaký posvátný návod, pojednávající o vnitřním území. Potřebovala jsem pomoc s navigací po tomto neznámém vnitřním světě, člověka, který by mi posvítíl na cestě temnotou. Strašně ráda jsem naslouchala

kázáním, homiliím a hovorům o dharmě, s radostí jsem se účastnila satsangů, obřadů púdža a půlnočních mší. Nesmírně ráda jsem četla o světcích, mysticích, guru-ech, šamanech a svatých lidech z celého světa a z nej-různějších duchovních tradic. Z hloubi duše jsem však toužila po jakési kněžce, působící v oněch chrámech a synagogách, které si nosíme s sebou všude, kam jde-me. Potřebovala jsem někoho, kdo by mě mohl nasmě-rovat ke svatyni, kterou pouhýma očima nevidíme, ale jsme schopni ji vycítit pouze svou duší.

Zjistila jsem, že ten někdo jsem já sama.

Chovat se duchovně pro mě ani tak neznamená dozvídat se nové věci, jako spíš rozpomínat se na to, co jsem vždy věděla. Duchovní projev je proces, při kte-rém se dobírám podstaty, jež je pro mě a pro můj život autentická. Duchovně se obnažit znamená mít odvahu postavit se radikálně a otevřeně k pravdě o tom, kdo jsme, bez výjimek a výmluv, abychom odhalily samy sebe bez soudů či studu.

Vzpomeňte si na svůdný tanec Salome, popsany v v novozákonním *Matoušově evangeliu* v prvních dva-nácti verších kapitoly 14. Salome začíná kroužit boky, odhazovat první ze sedmi závojų a tančí smyslný tanec, kterým si chce získat přízeň svého strýce, krále Heroda, aby ho požádala o hlavu Jana Křtitele. Takovou moc má žena, která se odhalí na veřejnosti.

Tak jako mnoho silných příběhů v této silně působí-cí knize má i tanec sedmi závojų předkřesťanské koře-ny. Má se za to, že jeho původ leží u velké babylonské

bohyně Ištar. Příběh začíná zdánlivě nevinným přáním Ištar navštívit v podsvětí sestru Ereškigal. Jak Ištar sestupuje dolů, dveřník ji nechává projít sedmi branami pouze za podmínky, že pokaždé odloží jednu část svého oděvu. S každým odloženým kusem oblečení se Ištar ke své sestře dostává blíže, a když projde sedmou branou, je zcela nahá.

Na sedm závojů, které Salome nechává sklouznout ze svého těla, a na sedm bran, kterými prochází Ištar, můžeme pohlížet jako na sedm fází duchovního procesu. Čím více odhalujeme samy sebe, tím blíže se dostáváme k tomu, abychom strhly závoj ze své duše a dosáhly Božství.

Sedmička je po celá staletí oblíbeným číslem u mystiků, alchymistů a duchovních autorů. Pojdme si pár sedmiček vyjmenovat. V biblické knize *Zjevení* se vyskytuje sedmihlavý červený drak. *Vnitřní hrad* svaté Terezie z Ávily má „sedm komnat“, ve kterých k ní Bůh přichází „zpoza zavřených dveří“. Trapistický mnich Thomas Merton duchovní cestu přirovnává k šplhání na „horu o sedmi stupních“ a Deepak Chopra přišel se „sedmi duchovními zákony úspěchu“.

Dále zde máme francouzskou středověkou mystičku Markétu Poretovou, jejíž duše prochází sedmi úrovněmi, aby našla spojení s Božskou láskou. Církevní autority ji vyzvaly, aby své zážitky sepsala, což udělala v mistrovském díle nazvaném *Zrcadlo prostých duší*. To, že se o příběh své duše podělila, mělo však strašlivé následky. Po vleklém procesu, v němž vystupovaly

mnohé přední církevní autority (šlo samozřejmě pouze o muže), byla Markéta za své *Zrcadlo* prohlášena kacířkou a poslána na smrt.

Markétu upálili na hranici v Paříži v roce 1310, když nejprve spálili její knihu. Když jsem o tom četla, srdce se mi divoce rozbušilo. Ne z toho, že byla upálena na hranici, což byla předzvěst honů na čarodějnice, následujících o sto let později, ale ze strachu, který její příběh vyvolával. Srdce mi bušilo při pomyšlení, jakou hrozbu pro církevní otce představovalo to, že se jistá žena ve svém nitru setkala s Božskou láskou, že pokládali za nutné zničit její tělo i její knihu. Pravdu však nelze umlčet. Jako v legendě o ptáku Féni-xovi stoupá hlas Markéty Poretové z popela, aby žil dál v *Zrcadle prostých duší*: „Ale já jsem byla, říká tato duše, a jsem, a vždy budu bez nedostatku, neboť láska nemá začátek ani konec, ani žádná omezení, a já nejsem nic než láska.“¹

Markéta Poretová své duchovní paměti napsala pro řádové sestry v opatství, kde žila. Z lásky k nim zaznamenala sedmistupňový proces, kterým prošla během své duchovní transformace, při níž se setkala s Božskou láskou uvnitř sebe samé. Prostřednictvím ženské duchovní skupiny nazvané ČERVENÉ DÁMY (RED-LADIES), které jsem pomáhala více jak deset let, a prostřednictvím konference zabývající se ženskou spiritualitou, kterou jsem založila a nazvala stejně jako svou knihu ODHALENÍ (*REVEAL*), jsem potkala vás – zcela odlišný typ svaté ženy. Smajlík.

Tak jako Poretová procházela sedmistupňovou duchovní transformací, sedm závojų v *Odhalení* odpovídá sedmi fázím duchovního procesu, kterými jsem prošla já, procesu, který ze mě svlékl to, co mi už k ničemu nesloužilo, a zbavil mě falešných představ, které zakrývaly pravdu o tom, kdo jsem.

Kdybych vám těch sedm fází mohla doložit na nějaké názorné pomůcce, byly by zasunuty jedna do druhé jako ruská matrijoška, jako soustředné kruhy nebo kruhový labyrint se systémem sedmera chodeb. V procesu, který popisuji, nejsou fáze hierarchicky rozděleny; jedna není důležitější než druhá. Nejdou v sekvenci za sebou; duše se neodhaluje lineárním způsobem, i když pro účely této knihy tyto fáze v určitém pořadí popisuji. Každý závoj se pohybuje v čase nazpět k událostem a lidem, kteří se v mém životě objevili v určité fázi procesu, aby mi pomohli se názorově posunout jinam.

Tuto knihu označuji za „posvátný návod“, protože obsahuje to, co jsem sama téměř dvacet let hledala: posvátné texty a posvátné hlasy žen. Objevování těchto příběhů, textů a duchovních hlasů Posvátného ženství mi pomohlo odhalit můj vlastní duchovní hlas. Nalezla jsem to, co jsem se vydala poznat: přímou zkušenost s Božstvím. Ať sedím u rozsvícené svíčky v naprostém klidu a vážnosti, nebo si razím cestu davem v centru New Yorku, cítím a vím, co je Božské a co je pro mě pravdivé. A přesně tohle chci ze všeho nejvíc i pro vás všechny: abyste slyšely a cítily lásku bez hranic a moudrost pravdy, která je ve vás, abyste znaly hlas vlastní

duše a důvěřovaly mu natolik, že ho necháte, ať vás ze své hloubky vede.

Přeji si, aby vám duchovní proces, který vám v této knize odhaluji, dal to, co dal mně: pocit **nabytí síly**, která vám umožní zbavit se i sebenicotnějšího dojmu, že jste obětí, a mít naopak vládu nad vším, co se vám stalo; pocit **vtělení**, který vám umožní vzdát se veškerých představ o svém těle kromě té, že je posvátné; vědomí **pravé lásky**, která se jako nekonečný zdroj nachází ve vašem nitru, a nikoli v něčem nebo v někom mimo vás; vědomí **vlastní hodnoty**, které vám dovolí přijmout skutečnost, že na lásku máte přirozené právo a nemusíte dokazovat, že jí jste hodny; takovou **smělost a takovou autoritu**, že budete vědět, že svou sílu nemusíte schovávat a že všichni máme přímé spojení s Božstvím; víru ve službu a **smysluplnou práci** pro svět, která vás nebude vyčerpávat, ale naopak způsobí, že dostanete nazpět tolik, kolik dáváte; prožitek lásky a podpory **duchovního společenství**, který vám neustále bude připomínat, že nejste samy – že ženy zachraňují život jedna druhé.

Přeji si, aby tato kniha byla duchovní rádkyní, kterou jsem já nenašla, ale zoufale jsem po ní toužila v době, kdy jsem tento proces nastoupila. Chci, abyste věděly, že existuje cesta, jak projít strachem. Že nejste podivínky, když chcete od života ještě mnohem víc než dosud. Že nejste sobecké ani nenasytné.

Proces vašeho zasvěcení započal.

První závoj

ODHALENÍ příběhu vaší duše

*Máte vládu nad vším, co se vám stalo.
Vyprávějte své příběhy.*

ANNE LAMOTTOVÁ

NEVIDITELNÝ MOST

Chystám se vám vyprávět příběh. Už jste ho slyšely dříve. Je to v podstatě jediný příběh duše, který se o ní kdy vyprávěl.

Začíná neklidem a touhou.

Nebo začíná záblesky oslepující záře z hrnce zlaťáků, který vám stále uniká, a náznaky nespolehlivého štěstí, které je na něčem závislé – na drogách, na milenci, na konkrétním předmětu – a to vám připomene, že existuje světlo, které je trvalejší, a pak se ta představa rozplyne.

Nebo to začne vyloženým požárem: rozvod nebo smrt násilím roztrhne malost vašeho života vedví a odhalí, že něco – jakási nesmírnost – je neuvěřitelně blízko. A že vždycky byla. Most mezi vámi a nesmírností je neviditelný, ale vy přesto zkoušíte všechno možné, abyste ho našly. Navštívíte určitého gurma, poslechnete si nějakého imáma. Cestujete k svatyni v nejvyšším bodě průsmyku vedoucího přes vysokou horu, která má jméno, co ani nedovedete vyslovit. Zpíváte mantry. Dodržujete celibát. Praktikujete tantrickou soulož. Spíte, abyste si mohly vykládat své sny, a meditujete s buddhisty, abyste se probudily.

Prohledáváte svět, abyste našly poklad, o kterém víte, že je někde nablízku, jako váš stín. Je prchavý a stále vám uniká, a přesto je tak obyčejný a základní, jako vzduch, který vdechujete. Vydáváte se na nejrůznější místa a hledáte tento poklad, aniž byste si uvědomovaly, že to, co hledáte, máte ustavičně při sobě. Nakonec se vyčerpané, zklamané a plné beznaděje zastavíte. A přestáváte hledat.

Navrátíte se domů.

Navrátíte se ke svému víceméně přijatelnému životu, ke svému ucházejícímu povolání, ke svým přátelům, kteří vás jednou milují a jindy nechávají příliš o samotě. A pak vám to jednoho dne dojde: je ještě jedno místo, kde jste dosud nehledaly. Stojíte uprostřed své malé, zanedbané garsonky. Nemáte všechno, co jste chtěly. Možná, že máte jen zlomek toho, o čem jste snily, když vám bylo třináct let, ale přesto se teď usmíváte.

Poprvé v životě vidíte, že žádný důvod, žádná krize, žádný nedostatek něčeho vám nemůže zabránit v tom, aby se vám na tváři nerozprostřel úsměv.

Váš úsměv není nesmírnost, kterou jste hledaly, ale je to začátek. Je to třpyt onoho hrnce se zlatem, který jste tak nepokojně hledaly, země zaslíbená, „ztracený“ poklad – ono neměnné cosi, které nikdo a nic nemůže ohrozit ani vám vzít, ať se děje, co se děje. Je to vaše vnitřní Šangri-La. Je to vaše svoboda.

V kterékoli chvíli, v jakékoli situaci vás život vede za ruku. Stačí, abyste stála v naprosté tichosti ve středu sebe samé a věděla, co máte uvnitř. Máte moc se k tomu dostat bez jakéhokoli úsilí, tak snadno, jako se nadechujete.

Toto je příběh, který prožívají mnohé z nás – neodvratné pátrání po tom, bez čeho nikdy nemůžeme být a co jsme vlastně nikdy neztratily.

Jedna jasnovidka mi kdysi řekla, že pravou lásku najdu na tom nejne očekávanějším místě. Měla pravdu.

Stalo se. Nalezla jsem ji uvnitř sebe sama.

VIDĚT RUDE

Zřejmě jsem měla něco se žaludkem. Asi jsem snědla něco příliš těžkého, co můj zaživačský systém nesnesl, a pak se mi zdál ten sen o Kálí. Jsem přesvědčená, že existuje rozumné vysvětlení, proč si stále pamatuji ten fyzický pocit, skutečnou váhu hinduistické bohyně Kálí, jak mi stojí jednou nohou na břicho a druhou na srdci, jako by nade mnou zaujímala jogínskou pozici bojovníka.

Na Smith College, kde jsem studovala religionistiku, jsme se předtím Kálí zabývali. Můj tehdejší školitel na mě naléhal, abych si ale Kálí jako téma diplomové práce nevybírala. „Kálí,“ varoval mě, „je nebezpečná postava.“

Kálí je hinduistická bohyně tantry, duchovních praktik a rituálů, které mají za cíl zrušit dichotomii mezi posvátným a světským tak, aby bylo možno pohlížet na každý aspekt tantrikova života jako na božský. Kálí je dokonalá manželka boha Šivy. Společně rozbíjejí iluzi, aby mohla započít duchovní transformace. Kálí je proslulá svým chaotickým divokým tancem, který provokuje na Šivově ležícím nahém mužském těle. Ve chvíli, kdy si Kálí uvědomí, na kom tančí, vystrčí jazyk na znamení, že se zklidnila (avšak nebyla zkrocena).

Tento okamžik Kálíina neblaze proslulého posvátného příběhu jsem prožila ve svém snu. Byla jsem Šivou a Kálí na mně tančila s rudým vyplazeným jazykem, který jí sahal až po pás. Co to ale znamenalo?

Sen, při kterém si uvědomujeme, že sníme a bdíme zároveň, je sen lucidní. V době, kdy se mi zdál sen o Kálí, jsem četla knihu Williama Jamese nazvanou *The Varieties of Religious Experience* („Různé projevy náboženských zkušeností“). James píše o prožitku konverze, o chvíli, kdy člověka navždy promění setkání s Božstvím. Mě proměnil sen o Kálí, i když ne zrovna tak, že bych začala vyznávat hinduismus nebo přímo tuto bohyni.

Pojďme se zamyslet nad ikonografií bohyně Kálí a boha Šivy. Je těžké neuvažovat tak, že když má Kálí prsa, je ženského rodu, a Šiva je díky svému penisu rodu

mužského. To, co oba představují a co vám zde chci předat, je duchovní cíl, kterého bychom měly všechny dosáhnout. Máme se na ně podívat najednou jako na celek. A měly bychom obsáhnout jednotu, kterou tvoří. Můj sen o Káli byl ztělesněním této rovnováhy, tolik potřebné nejen pro jedince, ale i pro celek.

V určité době, a pokud se orientujete v historii nebo kulturní antropologii, budete asi vědět kdy, jsme mužnost připsali mužům a jemnost ženám. Každé pohlaví muselo spustit kotvu právě s tímto jedním atributem. A když přišlo na Božství, na to, co se praktikovalo a vnímalo jako posvátné a jako světová kultura, náboženství zbožstila pouze jedno pohlaví, jenom jeden rod.

Můj prožitek konverze tedy nebyl o příklonu ke konkrétní náboženské tradici, ale spíše o tom, že jsem se přiblížila k představě o tom, co chybí nebo je v nerovnováze takřka ve všech náboženstvích.

Ode dne, kdy jsem měla sen o Káli, se pro mě červená barva stala více než jen barvou. Nyní je pro mě zatížena více významy. Představuje posvátnost těla, zrození a sexualitu. Představuje štědrost zlomeného a otevřeného srdce, které vyzařuje neochvějnou lásku, tryskající ven jako voda z požárního hydrantu. Červená barva představuje ten druh lásky, která dosahuje do míst, kde jsme nejvíce zraněné a nejzranitelnější. Červená je barva pláště Marie Magdalény, jazyka bohyně Káli i menstruačního stanu Díny, zmiňované v *Tóře*. Sen o Káli způsobil, že se červená pro mě stala posvátnou připomínkou pravdy, ke které jsem konvertovala – že Božství je rovněž ženského rodu.

Přestože mě můj školitel před Kálí varoval, byla jsem přesvědčena, že si mě našla ta pravá bohyně. Bohyně, která byla skrz naskrz ženou, plně ve svém těle, a přesto božská. Bohyně, která hřímá: „Patřím sama sobě.“

BOHYNĚ VE VYHNANSTVÍ

Dovolte mi, abych vám předvedla jeden obraz. Píše se rok 1999. Je mi dvacet pět let a chystám se nastoupit na teologickou fakultu. Nacházím se tou dobou ve Španělsku, v rozeklaných katalánských horách, kam jsem se vydala na skupinovou pouť po posvátných místech zasvěcených Černé madoně a Marii Magdaléně, kterou vede China Gallandová, autorka knihy *Longing for Darkness: Tara and the Black Madonna*. Je vedro k zalknutí, horký španělský květen, v katolické tradici považovaný za „Mariin měsíc“.

Černá madona je ikonické zobrazení Panny Marie s temnou pletí. Odhaduje se, že po Evropě je roztroušených přibližně 500 takových černých madon, z nichž většina pochází ze středověku nebo z doby ještě ranější. Madona, za kterou jsem se toho dne vydala já, se nachází v klášteře Santa Maria de Montserrat a pravděpodobně pochází z 12. století. Je zasazena do zlatého oltáře a nazývají ji *Rosa d'Abril* neboli Jitřní růže.

Poté, co jsme si v obklopení davů turistů Černou madonu prohlédly, se já a China krademe pryč od skupiny a šplháme k poustevně, která je nalepená vysoko na horském hřbetu, tvořeném seskupením prstovitých skal, jež se tyčí vzadu za katedrálou. China mě

nechává, ať se k poustevně dostanu jako první. Je to místo ošlehané větry, a jak se k němu blížím, představuji si, že jsem zdejší mnich, který tu žije v malé komůrce a setkává se zde s Božstvím. Těžké dveře poustevny jsou opatřeny řetězem a visacím zámkem, ve dveřích však jsou malá okénka. Přitahuju se za železné mříže na jednom okénku, abych nakoukla dovnitř. V tu chvíli mě China vyfotí.

Natahuju krk, abych zjistila, jak taková samota s Božstvím vypadá. V napjatých pažích, kterými se snažím udržet nahoře, je náznak zoufalství. Zírám upřeně do poustevny a v tu chvíli mě napadá, že tam je vše, co potřebuju: matrace, deka, pár svíček a dřevěná židlička. Střecha poustevny se začíná bortit a shůry dopadají na podlahu husté paprsky světla.

To, co nevidím, protože se tisknu k okénku, spatřím až několik měsíců po návratu z pouti, když mi China svou fotografii pošle. Na ní, vedle drobných hubených paží, kterými svírám mříže, je do dřevěných dveří vyškrábán nápis B-Ů-H. Bůh stojí na téže straně zamčených dveří jako já.

Chvilku u té názorné scény zůstaňte.

Podle pověsti byla montserratská Černá madona, dřevěná socha Panny Marie s Ježíškem na klíně, nalezena ve zvláštní jeskyni v horách. Španělé, kteří ji našli, si byli vědomi toho, že jde o mimořádnou ikonu, a chtěli ji snést z hor dolů, aby ji umístili ve svém kostele poblíž Barcelony, avšak pokaždé, když se o to pokusili, byla madona těžší a těžší. A čím níže sestupovali, tím těžší byla.

Při posledním pokusu byli povoláni nejsilnější muži Španělska, aby ji pomohli snést dolů. Sešli téměř na úpatí hory, když tu madona ztěžkla jako hora sama. Muži neměli jinou možnost než ji zase odnést nahoru a tentokrát čím výše stoupali, tím lehčí se stávala. Konečně si uvědomili, že Černá madona montserratská chce v horách zůstat. Přála si, aby v místech, kde se podle pověsti po Ježíšově ukřižování vynořily ze země horské hřbety, stála její katedrála.

V té době jsem běžně zažívala situace, kdy mě cosi sráželo na kolena. Něco mi vždycky kolena ohnulo, v srdci mi vyvolalo explozi srdce a způsobilo, že jsem oněměla a ztuhla na dlouhou dobu ve stavu neutuchající lásky.

Jak jsem tak stála u zamčených dveří té poustevny, přála jsem si jediné: moci se setkat s láskou, která ve mně odněkud z hloubi tryskala. Nebyla jsem však stvořena k bezpohlavnímu životu. Stejně tak jako jsem toužila setrvat v onom zvláštním stavu bezmezné lásky, chtěla jsem plně pobývat ve svém těle.

Takže i když jsem si toužebně přála nalézt klidné tmavé místo, kde bych byla sama s Božstvím, B-Ů-H vyškrábaný na venkovní straně dveří mě upozornil, že je čas sejít z hory dolů. Byl čas vyjít z divočiny, z jeskyní a pousteven, kde je duchovno odděleno od fyzického materiálního života. Byl čas udělat z *celého* života duchovní praxi, stát se mystičkou uprostřed dopravní vřavy a svatou v místním supermarketu.

Nejdůležitější bylo, že nadešel čas začít pokládat za posvátné to, před čím se v organizovaném náboženství

zamkly dveře: tělo, zvláště ženské tělo, a Božské ženství, které ženské tělo představuje. Nastal čas domáhat se toho, co bylo vyhoštěno z posvátné půdy.

Definice poutníka zní, že je to člověk, který se vydává hledat cosi, co je posvátné. To se shodovalo s tím, za koho jsem se považovala: byla jsem poutnice, kterou žene nezadržitelná touha nalézt duchovní domov.

Když jsme opustily poustevnu a sestoupily dolů k autobusu, cítila jsem v sobě tíhu duchovního vyhoštěnce, jako zdráhající se poutnice, která se nemůže zbavit pocitu, že se její fyzický věk zdvojnásobil. Stejně jako Černá madona chtěla jsem i já být nesena zpátky do hor. Nechtěla jsem odejít.

Ironie člověka, sraženého na kolena, byla tato: láska v mém srdci vyhloubila kráter, do něhož by se vešel celý svět, a přece jsem se cítila nezměrně sama, jako bych už nikdy neměla patřit tomuto světu a najít si v něm svou vlastní cestu.

Když jsme putovaly z jednoho poutního místa na druhé, China často zpívala. Když jsme sjížděly z hor dolů, dala nám za úkol zpívat ve dvojicích po sobě dětskou písničku *Row, row, row your boat* („Vesluj, vesluj, vesluj ve své lodičce“). Pokaždé na mě vyšlo, abych zazpívala jako sólo závěrečný verš *life is but a dream*, „život je jen sen“. (A to si musíte představit, že vůbec nemám hudební sluch, zato silný hlas mi nechybí. Takže to nebyla zrovna šťastná kombinace.)

V jednu chvíli jsem na Chinu vyrukovala s otázkou, co mám dělat. Kde bych měla vyznávat Boha a s kým?

Kde najde poutnice za Božským ženstvím rádkyni, kněžku a papežku?

China odpověděla s úsměvem: „Musíš veslovat v loďce bez vesel.“

Když to řekla, uviděla jsem se, jak vesluji v malé červené loďce a namísto vesel používám ruce. Vzpomněla jsem si na film *Indiana Jones a poslední křížová výprava*, kde musí Indie udělat krok do propasti a důvěřovat tomu, že se mu pod nohama vynoří most. Musí vykročit kupředu s vírou a láskou – jen tehdy se objeví neviditelný most, který ho převede přes propast ke kalichu, jenž tam na něj čeká. Přemýšlela jsem o tom, jak se na začátku zdá být duchovní cesta nesrozumitelná, jak nás pronásleduje nedůvěra, když se rozhodneme následovat vnitřní cukání. A jak tyto příběhy nakonec pojednávají o tom, že nás vede něco, co nevidíme, a o tom, jak pracovat s onou důvěrou, kterou je nutné rozvíjet, abychom zaslechli nenápadný hlas pravdy v nás.

Nevěděla jsem, jak cestu najdu. Byla tu pouze ona nespoutaná otevřená láska, kterou jsem pociťovala klečíc na zemi. Zbývalo onu lásku jen slepě následovat a důvěřovat bez důkazů, věřit, že v určitou chvíli se k úsilí, které svými pažemi vyvíjím, přidají i vesla.

NEROZLUČNÉ KAMARÁDKY

Vždycky jsem si představovala, že má touha po setkání s opravdovou láskou, s Boží láskou, má podobu vnitřního majáku, který vysílá proud světla všemi směry,

aby ke mně přitáhl to, co v hloubi duše nejvíc toužím potkat.

Nejdříve jsem věřila, že pravá láska, kterou chci potkat ze všeho nejvíc, má podobu vysokého tmavovlasého krásného mužského. Muže, který by mě spatřil a v okamžiku, kdy se naše oči setkají, věděl, že já jsem ta, kterou hledal a na kterou čekal celý život. Ta představa byla natolik jasná a podmanivá, že jsem si vůči svému reálnému životu počínala jako dvorní dáma. Očekávala jsem příchod onoho dotyčného, který se ohlásí ve chvíli, kdy můj zevnějšek bude odpovídat tomu, kdo jsem já uvnitř. Čekala jsem na jeho příchod, abych *skutečně* začala žít.

To, k čemu došlo, lze jen naprosto nedokonale vystihnout slovy: *odzbrojující pocit*.

Láska na první pohled se dostavila téměř okamžitě, jakmile jsem se za ni začala modlit. Přišla však takovým způsobem, že jsem v ní svou „opravdovou lásku“, neboli svého vysokého, tmavovlasého krasavce nepoznala. „On“ byl ve skutečnosti „ona“, a vypadala úplně jako já. Měla oči, které se neuvěřitelně podobaly mým. Nešlo jen o to, že měly skoro tutéž modrou barvu. Ani mě tak neohromil jejich fyzický vzhled, jako způsob, jakým jimi vyhlížela ven její duše. Dívat se na ni bylo jako dívat se na sebe samu v bláznivě mystickém a záhadně posvátném zrcadle.

Měla jsem pocit, že se s ní nesetkávám poprvé. Zdála se mi povědomá, ale nevěděla jsem odkud. To vědomí bylo zasuto tak hluboko, že jsem ho nedovedla vědomě

zdůvodnit. Opět se setkáváme, něco ve mně šeptalo, a čekala nás společná práce, práce duší.

Tehdy jsem na sebe pohlížela jako na oběť, aniž bych si toho však byla vědoma. Pokud někdo řekl, že oběť nejsem, rozzuřilo mě to, protože jsem si myslela, že mě obviňují z utrpení, které si sama v životě působím. Zacpávala jsem si uši a pouštěla se v duchu do bitky, kdykoli jsem narazila na někoho nebo na nějaké duchovní učení, kde se tvrdilo, že si svou realitu vytvářím sama. Kdo by si sakra vybíral zneužívání? Bolest? Opuštěnost? Oběť žije především ve strachu. A strach mě držel v tak maličké kleci, že se do ní moje tělo nemohlo vejít. Věděla jsem, že se to musí změnit, že *já* se musím změnit, ale nevěděla jsem jak. Uvědomovat si vlastní pocit oběti bylo, jako kdybyste se snažili zahlédnout střed svých zad.

Snow Flower and the Secret Fan, román od Lisy See, se odehrává v Číně 19. století, kde děvčatům pevně ovazovali nohy, aby je měly miniaturní, a ony musely trávit život v ústraní, často jen s jedním oknem, a z něho se pokoušely zahlédnout svět, do kterého jim byl vstup odepřen. Tyto ženy si vymyslely vlastní dorozumívací jazyk nušu, jediný jazyk založený na příslušnosti k ženskému pohlaví, jaký byl kdy vynalezen. Nejedna z nich strávila dětství s jinou stejně starou dívkou, a tak mezi nimi vzniklo emoční pouto. Tyto duševní spřízněnkyně si navzájem posílaly vzkazy, psané v jazyce nušu na vějířích nebo vyšité na kapesníčky, a potají tak sdílely své osudy.

Svou duchovní spřízněnkyni jsem potkala i já. Díky našemu přátelství jsem si začala uvědomovat, že se dívám ven pouze jedním oknem a že jsem se vlastně nechala uvěznit.

Jedna z definic zázraku říká, že vyvolává úžasné věci. Podle knihy *A Course in Miracles*, která je návodem k duchovní transformaci, je zázrak pouze „posun perspektivy“. Milovat mou duchovní spřízněnkyni znamenalo milovat sebe sama, tedy cosi, co v mém životě kdysi přestalo existovat. Bylo to mé první ochutnání lásky vůči sobě samé, ještě ne jako samostatná jízda, ale jízda za pomoci podpůrných koleček. Setkání s mou spřízněnou duší mi dovolilo poprvé v životě pocítit, že nejsem sama. Naše duše bez přestání hovořily jazykem nušu a potichu si vyjadřovaly lásku a podporu. Kdybych měla vyjádřit obsah všech dopisů, emailů, telefonátů a skypování mezi námi dvěma během jednoho desetiletí, řekla bych vám, že jediné, co mi má přítelkyně kdý řekla, bylo: „Začni.“

Má milovaná přítelkyně a já jsme byly jednou spolužačkou z teologické fakulty požádány, abychom zapózovaly v určitém projektu jako bohyně. Ona měla být Lakšmí, bohyně hojnosti, a já bohyně Kálí. Byla jsem oblečena do rudé látky, kterou jsem měla těsně omotanou kolem těla a našasenou přes rameno jako tógu. Byla jsem opásána silným stříbrným pásem, na kterém zvonily zvonečky, a mezi obočí mi modře namalovali třetí oko.

Když jsem pak prošla tím, čemu říkám dvojnásobný rozvod, a rozešla se se svou spřízněnkyní a zároveň

vysokou, tmavovlasou a krásnou bytostí, téměř jsem se sesypala. Nějaká část ve mně téměř na věky zemřela. Namísto toho se však stal zázrak: spatřila jsem střed vlastních zad.

Když se dnes dívám na fotografii nás dvou v ten den, kdy jsme obě byly za bohyně, vidím také, jak jsem tehdy byla vášnivá. Vidím to, k čemu jsem se v té době nedovedla přihlásit – bez ohledu na to, jak moc jsem se tehdy ztotožňovala s rolí oběti, zrazené a opuštěné dívky, jak dlouho nebo jak často jsem jednala z pozice strachu, byla ve mně rovněž syrová, živočišná srozumitelnost. Byla jsem onou nezměrnou silou. Byla jsem autorkou vlastního příběhu.

Byla jsem bohyně převlečená do lidství, která může přivolat vše, co si přeje.

POSVÁTNÉ POHLAVÍ

Když se přiblížíme tradičním představám o posvátnu, objeví se nevyslovené ultimátum: zanechte své tělo, zvláště ženské tělo, přede dveřmi. Odložte svou vášeň, své emoce a zvláště prsa a vstupujte pouze s klidnou, neposkvrněnou duší. Nezanechejte ani stopu po své lidské existenci, po tom, co zformovalo vaši představu o tom, co je to Božství.

Nosila jsem volná trička, která mi klouzala z ramen dolů, a těsně padnoucí módní džíny. Vždycky jsem byla trochu nalíčená – jeden den červenou rtěnkou, jindy řasenkou. To byly mé posvátné úkony. Na teologické fakultě, místě, které bylo po celá staletí vyhrazeno

mužům, jsem svou ženskost a svou sexualitu neskrývala. Nenosila jsem ji přišpendlenou na rukávu jako výhodu, nebo proto, abych šla s dobou, ani proto, abych poslechla převládající imperativ být sexy, který mé generaci vnutila společnost. Svou sexualitu jsem nosila s odvážným vědomím, že tělo je posvátný chrám.

Většina světových náboženství má k tělu, především k ženskému tělu, negativní postoj. Když se řekne „tělesný chtíč“, většině z nás naskočí automaticky slovo „hřích“, jako kdyby patřily k sobě. Má zkušenost s tím, že jsem žena, zahrnovala celou škálu pocitů, od traumatu až k blaženosti. Jednou věcí jsem si však byla naprosto jistá: že mě mé tělo, mé ženské tělo přivedlo k Božství blíže, a neodvedlo mě od něj. Ačkoli to nebyl běžný názor sdílený většinou posvátných textů na celém světě, já jsem své ženství nosila s vědomím, že má co dělat s mým osobním přístupem k Božství.

Já své tělo v předsálí posvátna zanechat odmítám. Odmítám oddělit svou sexualitu od své spirituality.

Bohyně Isis, jejíž jméno znamená „Ta z trůnu“, byla ve starověkém Egyptě uctívána jako ideální manželka a matka. Byla ochránkyně všech, od aristokratů a vládců po otroky a prostitutky. V tisíciletích před naším letopočtem lemovaly její svatostánky deltu Nilu. Nejčastěji je na hieroglyfech zobrazována vkleče na jednom koleni s rozpraženými pažemi, lemovanými zlatým peřím.

Příběh Isis je morbidní, avšak fascinující: její milenec (a bratr) Osiris je zavražděn a rozsekán na kusy. Isis ztracené kusy jeho těla, roztroušené po celém světě,

neúnavně hledá. Když je konečně všechny posbírá, přivede ho nazpět k životu. Kněží a kněžky, kteří v chrámech bohyně Isis prováděli posvátné obřady a rituály, byli pokládáni stejně jako ona za léčitele. Být zasvěcen bohyní Isis znamená být zasvěcen do magických sil přivolávajících zdraví a navracejících život.

Teologové, jak jsem zjistila, se hodně podobají archeologům. Jedni i druzí se zdokonalují ve schopnosti jít do hloubky. Archeologové prosívají sedimenty, aby našli předměty pohřbené v minulých dobách, teologové prosívají slova a marně se snaží nalézt to, které bylo první, skutečnou pravdu, a ne její upravené verze.

Na teologickou fakultu jsem šla s přesvědčením, že existuje nějaké spojení mezi našimi představami o Božství a postavením žen a že dokud lidé nezačnou pohlížet na Božství takovým způsobem, jako že je mužské i ženské zároveň, že rovnoměrně zahrnuje mužství i ženství – nebo že v ideálním případě ho budou vnímat jako nepopsatelné – že do té doby budou ženy a dívky nadále vystavovány špatnému zacházení jak svým, tak opačným pohlavím. Jsem celým svým srdcem přesvědčena, že kdyby se muži a ženy mohli vyjadřovat k Božství s rovnocennou duchovní autoritou, bylo by na světě mnohem méně násilí, jemuž jsou vystaveny ženy.

Stala jsem se teoložkou, abych našla chybějící příběhy o Bohu, který je ženského rodu, příběhy roztroušené po celém světě. Chtěla jsem pochopit, jak přesně došlo k tomu, že Bohyně byla pohřbena pod váhou jediného Boha, který je výlučně rodu mužského. Jak se stalo, že ji

totálně rozsekali na kusy? Osvobodilo mě to od nezměrného, často oslabujícího hněvu, který jsem pociťovala nad tím, že ženy byly ve všech významných světových náboženstvích na tak dlouhou dobu umlčeny.

Můj hněv pocházel z přesvědčení, že éra chrámových kněžek byla provždy zahlazena a zapomenuta. Jako by šlo o čas kněží a kněžek, bohů a bohyň, který se nikdy nemůže vrátit zpátky. Jako by doba, kdy bylo Božství rovnoměrně oděno do všeho živého, patřila minulosti. My jsme se však vrátily, v čase, který chce všem připomenout, že ženské tělo je posvátné.

Bohyně byla na vzkříšení vždycky odbornice.

MILOVANÁ BYTOST

V hinduismu je duchovní cesta otevřená každému. Jediným požadavkem je, abyste cítili intenzivní osobní lásku k Božství. Toto náboženské uctívání se nazývá *bhakti* (oddanost). Při *bhakti* se Božství zakouší přímo: není vzdálené a transcendentní, ale intimní a neoddělitelné. Toto osobně zakoušené, láskyplně opatrované Božství se označuje jako *Išta-déva* nebo *Išta-dévatá bhakti*. Pro *bhakti* jsou důležité skutky, ale upřímná ryzí emoce zde vytváří přímou spojnici s Božstvím.

Tradiční hinduismus rozlišuje pět rozdílných *bháv*, emočních výrazů, které náboženskou cestu *bhakti* charakterizují. Jsou to: *santa*, tichá či mírná ctnostná láska k Božskému; *dasya*, postoj sluhy vůči pánovi; *sakhya*, postoj přítele; *vatsalya*, postoj matky k dítěti; a *madhura*, postoj ženy k milenci. Mystik 19. století Rámakrišna

praktikoval všech pět *bháv* vůči bohyni Kálí jako své *lšta-déva*, aby měl s Božstvím přímý prožitek.

Pátá *bháva*, *madhura bháva*, vyjadřující emoce ženy k jejímu milenci, mě fascinovala. A mohlo za to slovo *milovaný*. Úplně mě hypnotizovalo. Ať už jsem na něj narazila v bhaktické poezii mystika Kabira, který žil v 15. století, v mystických textech svaté Terezie z Ávily z 16. století nebo v díle básníka Rainera Marii Rilkeho, který tvořil na přelomu 19. a 20. století, to slovo na mě mělo fyzický dopad. Kdykoli jsem na slovo *milovaný* narazila, srdce se mi rozbušilo tak, že to bylo slyšet. Myšlenky se mi zastavily. Emoce mnou mávaly tak silně, že jsem jejich pulzování a žár nemohla ignorovat, ale ani vysvětlit. Slovo *milovaný* mi převrátilo chemické pochody v těle. Jako by mi žilami protékal med.

Ještě více než slovo *milovaný* mě ale vyvedlo z míry to, že lze Božství oslovovat přímo, s intimitou milenců. „Jsem tebe plný,“ píše súfijský mystik 13. století Rúmí v básni adresované Božství. „Kůže, krev, kosti, mozek i duše.“ Rúmí se svěruje, že jeho láska je tak naprostá, že „zde není místa pro nedostatek důvěry ani důvěru samotnou.“¹ Je zde pouze „tato existence“, kdy on i jeho milovaná bytost jedno jsou.

Odmala si píšu deník, a v něm nepřetržitě popisuji významně nevýznamné události každého dne. Ale namísto toho, abych líčila všechny detaily nějakému anonymnímu vzdálenému já, jak jsem to dělala dříve, začala jsem v té době svůj deník psát tak, že jsem ho adresovala svému milovanému protějšku. Svému